

.liiii. OMELIA IN FESTIVITATE SANCTI MICHAELIS ARCHANGELI .

[.j.] ANGELI GRECE vocantur . aebraice malaoth . latine uero nuntii interpretantur . ab eo quod domini uoluntatem populis nuntiant . Angelorum autem officii nomen est . non naturae . Semper enim spiritus sunt . sed cum mittuntur uocantur angeli . Quibus ideo pictores licentia pennas faciunt . ut celerem eorum in cuncta discursum significant . Sicut et iuxta fabulas poetarum uenti pennas habere dicuntur propter uelocitatem scilicet . Unde et scriptura sacra dicit . qui ambulat super pennas uentorum . Nouem autem esse ordines angelorum sacrae scripturae testantur . Id `est´ angeli . archangeli . throni . dominationes . uirtutes . principatus . potestates . cherubin et seraphin . Quorum officiorum uocabula cur ita dicta sunt . Interpretando exequimur . [.ij.] Angeli uocantur . propter quod de cælis ad adnuntiandum hominibus mittuntur . Angelus enim grece . latine nuntius dicitur . Archangeli greca lingua . summi nuntii interpretantur . Qui enim parua uel minima annuntiant . Angeli . qui uero summa . archangeli noncupantur . Archangeli dicti . eo quod primatum teneant inter angelos . Archon enim grece . latine princeps interpretatur . Sunt enim duces et principes . sub quorum ordine unicuique angelorum officia deputata sunt . Nam quia archangeli angelis presunt ; Zacharias propheta testatur dicens . Ecce angelus dei qui loquebatur in me egrediebatur . Et alius angelus egrediebatur in occursum eius . et dixit ad eum . Curre /125v/ loquere ad puerum istum dicens . absque muro habita

bitur hierusalem . Si enim in ipsis officia angelorum nequaquam potestates superiores disponerent ; nullo modo hoc quod homini diceret angelus ab angelo cognouisset . Quidam autem archangelorum priuatis nominibus appellantur . ut per uocabula ipsa in opere quid ualeant designentur . Gabriel ebraice . in linguam nostram uertitur fortitudo dei . ubi est potentia diuina uel fortitudo manifestabitur . Gabriel mittitur . unde et eo tempore quo erat dominus nasciturus et triumphaturus de mundo . Gabriel uenit ad mariam . ut ad illam adnuntiaret eum . Qui ad debellandum aeras potestates humilis uenire dignatus est . Michael interpretatur quis ut deus . Quando enim aliquid in mundo mirae uirtutes fit hic archangelus mittitur . et ex ipso opere nomen eius est . quia nemo potest facere . quod facere potest deus . Raphael . interpretatur curatio uel medicina dei [.iii .] Vbi cumque enim curandi uel medendi opus necessarium est hic archangelus a deo mittitur . Et inde medicina dei uocatur . Unde et ad tobiam idem archangelus misus . Oculi eius curationem adhibuit . et caecitate deteresa uisum restituit . Nominis enim interpretatio . angeli officio designatur . Uriel interpretatur ignis dei . sicut legimus apparuisse ignem in rubo . Legimus etiam ignem missum desuper . et implesse quod preceptum est . Throni autem et dominationes . et principatus . et potestates . et uirtutes . quibus in uniuersam caelestem societatem apostolus complectitur . ordines angelorum et dignitates intelliguntur . et pro hac ipsa distributione officiorum . alii throni . alii dominationes . alii prin-

cipatus . alii potestates . dicuntur pro certis dignitatibus . quibus in unum distinguuntur . [.v.] Uirtutes angelicae quidem mysteria perhibentur . per quos signa et mirabilia in mundo fiunt . propter uirtutes dicuntur . Potestates sunt . quibus uirtutes aduersae subiectae sunt . et unde potestatum nomine concupantur . quia maligni spiritus eorum potestate coercentur . Ne tantum mundo noceant . quantum cupiunt . Principatus sunt hi qui angelorum agminibus praesunt . qui pro eo quod subditos angelos ad explendum ministerium diuinum disponunt . Principatus uocabulum acceperunt . Nam alii sunt qui iam ministrant . alii qui assistunt . Sicut et per daniellem dicitur . Milia milium ministrabant ei . et decies milies centena milia adsistebant ei . [.vi.] Dominationes sunt hi . qui etiam uirtutibus et principatibus praeminent . qui pro eo quod caeteris angelorum agminibus dominantur . dominationes uocantur . Throni sunt . agmina angelorum . qui latino eloquio sedes dicuntur . et uocantur throni . quia illis conditor presidet . et per eos iudicia sua disponit . Cherubim autem . et ipsi sublimes caelorum potestates . et angelicae mysteria perhibentur . quia ex ebraico in linguam nostram interpretantur scientiae multitudo . Sunt enim /126v/ sublimiora angelorum agmina . pro eo quod uicinius positi diuina scientia caeteris amplius pleni sunt . Cherubin id est plenitudo scientiae appellantur . Ipsa sunt duo illa animalia super propitiatorium arcae picta ex metallo . propter significandam angelorum presentiam . in quorum medio . ostenditur deus . Seraphim quoque similiter multitudo angelorum . qui ex ebreo in latinum

ardentes uel incendentes interpretantur . Quid id circo ardentes uocantur . quia inter eos et deum nulli alii angeli consistunt . Et ideo quantum uicinius coram eo consistunt . tanto magis claritate diuina inflammantur . Vnde et ipsi uelant faciem . et pedes sedentis in throno dei . Et idcirco cetera angelorum turba uidere dei essentiam plene non ualent . quoniam cherubin eam tegit . Haec igitur uocabula agminum angelorum . Ita sunt specialia ordinum singulorum ut tamen sint ex parte communia omnium . Nam dum throni sedes dei in quorundam angelorum ordines specialiter designantur . tamen per psalmistam qui sedes super cherubin dicitur . Sed ideo isti ordines angelorum priuatis nominibus appellantur . Quia hoc ipsum officium in proprio ordine plenius acceperunt . Et cum sint omnia communia . proprie tamen et nomina suis ordinibus deputantur . Uni cuique enim sicut praedictum est propria officia sunt iniuncta . quae pro meruisse eos in mundum constat exordium . Nam quia angeli et locis et hominibus praesunt . per prophetam testatur angelus /127r/ dicens . Princeps regni persarum resistit mihi . Unde apparet nullum esse locum . cui angeli non praesint . Praesunt enim et ospitiis omnium operum . Hic est ordo uel distinctio angelorum qui post lapsum malorum . in caelesti uigore steterunt . Nam postquam apostate angeli ceciderunt hi perseuerantia aeternae beatitudinis solidati sunt . Unde et post caeli creationem in principio repetitur . fiat firmamentum caelum . Nimirum ostendentes . quod post ruinam angelorum malorum . hi qui permanserunt firmitatem aeternae

perseuerantiae consecuti sunt . Nullo iam lapsu auer-
-si nulla superbia cadentes . firmitatem in dei amore et con-
templationem habentes . Nihil aliud dulce habent .
nisi eum a quo creati sunt . Quod autem seraphin in
isaia leguntur . figuraliter ueteris et noui testamenti
significationem ostendunt . Quod uero faciem et pe-
des dei operiunt . quia preterita ante mundum et futura
post mundum ~~et futura~~ scire non possumus . sed media
tantum eorum testimonia contemplamur . Singuli
senas alas habent . quia de fabrica tantum mundi
quę in sex diebus facta sunt . in presentis seculo nouimus .
Quod clamat ter sanctus alter ad alterum . trinitatis in
una diuinitate demonstrat ministerium . per infinita
secula seculorum . amen .